

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2021 m. rugsėjo 13 d.

Neefektyvus bendradarbiavimas su ES nepriklausančiomis šalimis grąžinant neteisėtus migrantus

Remiantis Europos Audito Rūmų paskelbta specialiąja ataskaita, ES bendradarbiavimas su ES nepriklausančiomis šalimis buvo neefektyvus užtikrinant, kad neteisėtai ES teritorijoje esantys migrantai grįžtų į savo šalis. 2015–2020 m. laikotarpiu ES padarė tik nedidelę pažangą sudarydama readmisijos susitarimus su ES nepriklausančiomis šalimis. Be to, ES veiksmai nebuvo pakankamai racionalizuoti, kad būtų užtikrinta, jog ES nepriklausančios šalys praktiškai vykdytų savo readmisijos įsipareigojimus.

Nuo 2008 m. kasmet maždaug pusei milijono ne ES piliečių liepiama išvykti iš ES, nes jie į ją atvyko arba gyveno be leidimo. Tačiau mažiau nei 1 iš 5 faktiškai grįžta į savo šalis už Europos ribų. Viena iš priežasčių, kodėl grąžinama nedaug neteisėtų migrantų, yra tai, kad sudėtinga bendradarbiauti su migrantų kilmės šalimis. Todėl ES jau sudarė 18 teisiškai privalomų readmisijos susitarimų ir oficialiai pradėjo diskusijas su kitomis šešiomis šalimis. Neseniai ji taip pat derėjosi dėl šešių teisiškai neprivalomų grąžinimo ir readmisijos priemonių.

„Tikimės, kad mūsų auditas prisidės prie diskusijų dėl naujo ES migracijos ir prieglobsčio pakto, nes veiksminga ir gerai valdoma readmisijos politika yra esminė visapusiškos migracijos politikos dalis, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Leo Brincatas. – Vis dėlto dabartinėje ES grąžinimo sistemoje yra didelių efektyvumo trūkumų, dėl kurių numatomas poveikis yra priešingas: neteisėta migracija skatinama, o ne stabdoma.“

Nors ES oficialiai užmezgė dialogą ir pradėjo derybas su šalimis, kuriose daugiausia negrąžintų neteisėtų migrantų, auditoriai pažymi, kad 2015–2020 m. rezultatai buvo gana riboti.

Deryboms dėl ES readmisijos susitarimų pavojų dažnai kelia nuolatiniai nesutarimai, pavyzdžiui, dėl privalomo trečiųjų šalių piliečių nuostatos įtraukimo, kuriam dažnai prieštarauja ES nepriklausančios šalys. Kita vertus, derybos dėl teisiškai neprivalomų readmisijos priemonių buvo sėkmingesnės, iš esmės dėl to, kad jų turinys yra lankstus ir pritaikomas individualiems poreikiams.

Kitas ataskaitoje pažymėtas trūkumas – sinergijos stoka pačioje ES. ES ne visada laikėsi vieningos pozicijos dėl ES nepriklausančių šalių, o siekiant palengvinti derybų procesą Europos Komisija ne visada palaikė ryšį su pagrindinėmis valstybėmis narėmis. Todėl kai kurios ES nepriklausančios šalys

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

nemato pridėtinės vertės pirmiausia siekiant ES readmisijos susitarimo, o ne vykdant dvišalį bendradarbiavimą, ypač jei jos turi naudą iš dosnių dvišalių susitarimų su kai kuriomis ES šalimis. Vis dėlto, valstybėms narėms parengus glaudžiai suderintas pozicijas, tai buvo naudinga atveriant kelią deryboms ir sudarant readmisijos susitarimus.

Be to, auditoriai mano, kad nepadaryta pakankama pažanga skatinant ES nepriklausančias šalis vykdyti savo readmisijos įsipareigojimus. Komisija veiksmingai panaudojo finansinę pagalbą projektams, kuriais remiamas vystymasis, reintegracija ir gebėjimų stiprinimas. Tačiau jai sunkiai sekėsi taikyti kitas politikos priemones, kuriomis veiksmingai remiamos derybos, net tose srityse, kuriose ji palaikė plačius politinius ir ekonominius ryšius. Iš daugelio ES turimų priemonių auditoriai apčiuopiamų rezultatų nustatė tik vienos atveju: ES vizų politikos, kurios peržiūrėtos nuostatos gali būti naudingos skatinant ES nepriklausančias šalis bendradarbiauti readmisijos srityje.

ES taip pat siekia padėti valstybėms narėms gerinti praktinį bendradarbiavimą grąžinimo ir readmisijos srityje, visų pirma remdama tinklus, kurie sėkmingai sutelkė nacionalinius išteklius, ir didindama *Frontex* paramą prieš grąžinimą vykdomai veiklai ir grąžinimo operacijoms. Šie veiksmai iš esmės buvo tinkami. Tačiau jų faktinis poveikis vis dar nežinomas, nes yra daug trūkumų, darančių poveikį ES duomenims apie grąžinimą ir bendradarbiavimą readmisijos srityje. Valstybių narių duomenys yra neišsamūs ir ne iki galo palyginami.

Bendra informacija

Audito metu dėmesys sutelktas į laikotarpį nuo 2015 m., kai Komisija pradėjo įgyvendinti ES veiksmų grąžinimo srityje planą, iki 2020 m. vidurio. ES readmisijos susitarimai sudaromi tarp ES ir ES nepriklausančių šalių. Jie yra viršesni už atskirų ES valstybių narių sudarytus dvišalius readmisijos susitarimus. Nuo 2016 m. Komisija taip pat bandė parengti praktines bendradarbiavimo priemones su ES nepriklausančiomis šalimis (t. y. teisiškai neprivalomas grąžinimo ir readmisijos priemonės).

Specialioji ataskaita 17/2021 „*ES bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis readmisijos srityje: tinkami veiksmai, tačiau riboti rezultatai*“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Neseniai Audito Rūmai paskelbė ataskaitas dėl [Frontex veiksmingumo](#) ir [ES migracijos valdymo](#). Vėliau šį mėnesį jie taip pat paskelbs ataskaitą dėl Europolo veiksmų kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu.

Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma ataskaitose pateiktų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois, vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547